

ניתוח חוסן של המועצות האזוריות במצבי חירום

Analyzing Emergency Resilience of Regional Authorities

דניאל פלזנשטיין, האוניברסיטה העברית בירושלים

Daniel Felsenstein, Hebrew University of Jerusalem

תקציר מסכם

Summary Abstract

ינואר 2018 2018 January

מחקר זהו בוחן את חוסן של המועצות האזוריות במצבי חירום. לעבודה שתי מטרות. הראשונה היא מתודולוגית ומתמקדת בהדגמת שיטה לפירוק מידע אגרגטיבי כלכלי-חברתי קיים על מנת ליצור מידע סינתטי ברמת הפרט. מידע זה משמש לבניית פרופיל חוסן לפרט (משק בית) שמהווה את הבסיס להערכת רמת החוסן של היישוב/מועצה. היכולת להפיק ולעדכן מידע זה ברזולוציות גיאוגרפיות שונות ובצורה ממוחשבת, היא מרכיב חשוב בהבנת החוסן של יישובים ורשויות. העבודה מציגה אלגוריתם הקצאה למטרה זו ומדגימה את תוצאותיה ביישובים שונים.

המטרה השנייה היא סובסטנטיבית ומכוונת להפקת מידע על רמת החוסן. לצורך זה נבנה מדד משוקלל לחוסן חברתי-כלכלי המשמש את כל הניתוחים האמפיריים. מוצגים שלשה ניתוחים שונים. הראשון הוא ניתוח נקודות שבירה (break-point analysis) שבו משווים את רמת החוסן של רשויות האזוריות מול רשויות אחרות (ערים קטנות, וגדולות) כאשר כולן ניצבות מול מצב אסון אחיד של הצפה מהים. הניתוח השני הינו אגרגטיבי וסיבתי. באמצעות ניתוח רגרסיה OLS נאמד רמת החוסן הממוצעת של המועצות האזוריות כפונקציה של תכונות הסביבה בהן הן מצויות (ריחוק וכד') והסביבה הבנויה המידית (פיזור המבנים, צפיפות וכד'). כצפוי, לריחוק ובדידות ישנו קשר מובהק (שלילי) עם רמת החוסן.

הניתוח השלישי מדגים את הפקת מידע כלכלי-חברתי סינתטי למטרת הערכת החוסן במרמה היישובית. השיטה מודגמת ביישובים שונים. ברשויות קטנות (כגון נהריה) השיטה מפקה מפות מדויקות של אוכלוסיות נחלשות, פיזורים במרחב, מסלולי מילוט לנקודות יעד (בתי חולים, מקלטים ציבוריים וכד'). במועצות האזוריות השיטה מופעלת ביחס לקיבוץ עברון במ.א. מטה אשר וקיבוץ בארי במ.א. אשכול. הפיזור המרחבי הרחב של יישובים קטנים והטרונניים יחד עם קיימו של מידע התחלתי מוגבל, מדגישים את הצורך הפרטני של כלי זה במועצות האזוריות. מופקות מפות מדויקות של אוכלוסיות ברמת סיכון גבוה במצבי חירום, ריכוזם במרחב (ברמת הבנוי) וטווחי מרחק לנקודות חירום מתערבות (בתי חולים, תחנות כבאות ומשטרה וכד') במקרה של פינוי. כמו בניתוח המצרפי, גם בניתוח זה הריחוק הוא גורם מרכזי באפיון חוסנם של יישובים במועצות האזוריות. זאת למרות ההבדל בין היישובים ביחס לגורמים מסבירים אחרים כגון מצב כלכלי ודמוגרפי.